

Trajectòries i canvi social a Catalunya

Com som els catalans?

Materials didàctics per comprendre la societat catalana actual

Laia Monterde, Anna Tarrés, Clàudia Vallvé

Classes socials	Habitatge
Educació	Joventut i emancipació
Pobresa	→ <u>Formació de parella</u>
Treball	Models de convivència
Treball domèstic i familiar	Usos lingüístics

www.paneldesigualtats.cat

FUNDACIÓ
JAUME
BOFILL
Bofill

Trajectòries i canvi social a Catalunya

Presentació

La [Fundació Jaume Bofill](#), a partir de les anàlisis de l'enquesta [Panel de Desigualtats Socials a Catalunya \(PaD\)](#), posa a disposició de les escoles i instituts una sèrie de materials didàctics per treballar en l'àmbit educatiu com és la societat catalana d'avui, fent èmfasi en les seves desigualtats socials.

La proposta didàctica gira entorn dels materials elaborats amb motiu dels 10 anys del PaD "[Trajectòries i canvi social a Catalunya. 10 anys, 10 debats](#)", formats per 10 vídeos per debatre sobre aspectes clau en la nostra societat, relacionats entre si.

El plantejament metodològic i la forma d'utilitzar aquests materials s'explica breument a la [Guia Didàctica General](#), que es recomana llegir abans de portar a terme les activitats proposades a continuació.

Cada vídeo està acompanyat d'una **Proposta didàctica**, un **Quadern del docent** i un **Quadern de l'alumne**, amb propostes d'activitats i materials de suport per treballar els continguts presentats en el vídeo.

FITXA TÈCNICA

Preguntes clau	• És veritat que l'amor és cec? • Quants catalans viuen en parella? • Com triem la nostra parella? • Quins factors influeixen en la nostra elecció?
Complexitat	Baixa
Breu descripció	Lluny del tòpic que "l'amor és cec" les dades ens mostren que la tria de parella està molt influenciada per factors com l'edat, el nivell d'estudis o el lloc de naixement. L'atzar, per tant, intervé molt menys en la tria de parella que el que ens pensem. Més aviat al contrari: la tendència majoritària és aparellar-nos amb persones semblants a nosaltres, cosa que fa que els factors socials i culturals tinguin un pes molt alt en la tria de parella.
Enllaç del vídeo	http://www.youtube.com/watch?v=r29r1QpEWyE&feature=player_embedded
Vídeos relacionats	Classe social. La classe social és un factor clau en la tria de parella. La tendència general és aparellar-se amb persones d'una mateixa classe social. Educació. El nivell d'estudis és molt determinant en la tria de parella. La gran majoria de les parelles tenen un nivell d'estudis igual o molt similar. Joventut i emancipació. Viure en parella és una de les principals motivacions per a l'emancipació dels joves.

PROPOSTA DIDÀCTICA

Objectiu	Activitat	Metodologia	Materials de suport	Complexitat	Temps
	Avui parlem de... Introduïm breument els conceptes que es mostren al vídeo per facilitar la seva comprensió	Presentació per part del docent	D8_01 Factors que incideixen en la tria de parella. D8_02 Glossari sobre formació de parella	Baixa	15'-30'
	Analitzem un cas Visionem la conversa inicial i l'analitzem a partir d'un qüestionari i del debat.	Resposta a qüestionari i debat	D8_03 Guió per al debat: La conversa A8_01 Full de treball: La conversa	Baixa	15'
	Analitzem les dades Durant el visionat del vídeo, una part de l'aula apunta el que diuen les dades i l'altra el que diu la gent. Després comparem les respostes i reflexionem sobre el mètode científic per explicar la realitat que ens envolta.	Treball individual, treball en petits grups i debat	D8_04 Guió per al debat: Per què serveixen les dades? A8_02 Full de treball: Què diuen les dades? A8_03 Full de treball: Què diu la gent del carrer?	Baixa	30'-45'
	Reflexions sobre les vivències i les situacions personals Traslladem el debat a l'àmbit personal, reflexionant sobre la situació de l'alumnat i el seu entorn.	Debat	D8_05 Guió per al debat: I nosaltres què?	Mitjana	30'
	Fem propostes d'actuació A partir de les polítiques proposades al vídeo i d'altres iniciatives, pensem en accions a realitzar per part dels poders públics, per altres organitzacions i per l'alumnat per reduir les problemàtiques exposades al vídeo.	Debat	D8_06 Guió per al debat: Què es pot fer?	Alta	30'
  	Per anar més enllà Proposta d'activitats i de materials de suport per aprofundir en els temes del vídeo, en qualsevol moment del procés d'aprenentatge. S'adjunta un llistat final amb altres recursos per seguir treballant els temes.		D8_07 Cerquem i expliquem D8_08 Notícies i imatges per pensar D8_09 Jocs i dinàmiques per reflexionar D8_10 Altres recursos per al docent	Alta	Variable

 QUADERN DEL DOCENT

Aquest quadern és una eina per facilitar al docent el treball sobre les temàtiques que tracta el vídeo i es complementa amb el **Quadern de l'alumne**, on es troben els materials (fitxes) per al desenvolupament de les activitats i altres recursos per a l'alumnat.

Inclou una explicació sobre els conceptes clau que es treballaran (documents 01 i 02) i unes propostes detallades d'activitats de debat per treballar a l'aula els diferents temes que apareixen al vídeo (03 – 06).

A la part final del quadern (07 – 09) trobareu altres propostes d'activitat, per anar més enllà del vídeo i aprofundir en altres competències o àrees de coneixement, interessant si es vol fer un treball més aprofundit o transversal (entre diferents matèries) sobre la formació de parella a Catalunya.

La darrera pàgina del quadern inclou una taula amb altres recursos que es consideren valuosos i s'indica la seva ubicació (10).

D8_01 Factors que incideixen en la tria de parella

D8_02 Glossari sobre formació de parella

D8_03 Guió per al debat: La conversa

D8_04 Guió per al debat: Per què serveixen les dades?

D8_05 Guió per al debat: I nosaltres què?

D8_06 Guió per al debat: Què es pot fer?

D8_07 Per anar més enllà: Analitzem les dades

D8_08 Per anar més enllà: Notícies i imatges per pensar

D8_09 Per anar més enllà: Jocs i dinàmiques per reflexionar

D8_10 Altres recursos per al docent

Viure en parella és la forma de convivència més habitual entre els catalans. A partir dels 30 anys, tres quarts parts dels catalans (el 75%) viuen en parella amb una altra persona.

En la nostra cultura, la base de la vida en parella és la idea de l'amor romàntic: es considera que el natural és que dues persones es coneguin, s'enamorin i, finalment, decideixin compartir les seves vides casant-se o anant a viure en parella. Però això no ha estat així sempre. Fins a l'època contemporània l'amor no tenia la importància que té avui en dia. A l'edat mitjana gairebé ningú es casava per amor. La finalitat del matrimoni era una altra, com mantenir la propietat en mans de la família o criar fills que ajudessin en el negoci o en el treball de la terra. En molts països encara és així, i els matrimonis concertats o de conveniència continuen sent habituals en molts llocs del món.

En qualsevol cas, el concepte actual de parella i de família se sustenta en un ideal romàntic, nascut a finals del segle XIX. Aquesta imatge de l'amor romàntic, basat en la idealització de l'objecte de l'amor, coincideix amb l'aparició de la novel·la com a gènere literari. Però l'amor, com a base de la formació de la parella, no és un fenomen natural sinó que ha vingut determinat per factors històrics i socials i està clarament relacionat amb la pèrdua de pes econòmic de la família i dels lligams familiars.

La idea d'enamorament, "d'amor a primera vista" o que "l'amor és cec" prové d'aquest ideal romàntic. Però, a la pràctica, les dades ens demostren que el fet d'enamorar-se no és tan "lliure" com pot semblar, i que les nostres eleccions estan molt condicionades per factors socials i culturals.

Més enllà de l'atzar, es poden identificar tres grans factors que condicionen la tria de parella: l'edat, el nivell d'estudis i l'origen geogràfic.

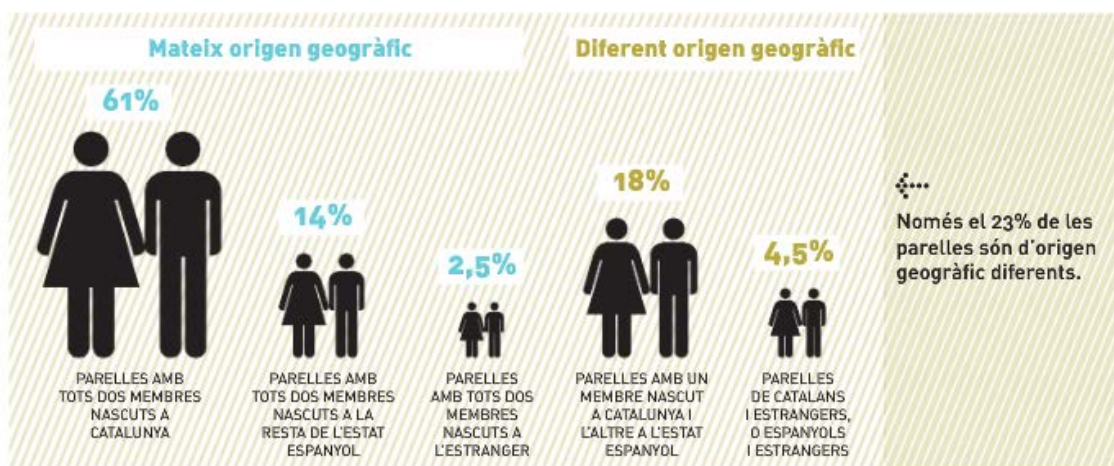
L'edat. La diferència d'edat entre les parelles sol ser de tres anys, sent l'home més gran que la dona. En canvi, no és gaire habitual que els homes siguin més joves que les dones: això només passa en un 10% de les parelles, en què l'home és entre un i tres anys més jove que la dona, i en un 4% dels casos, l'home és més de tres anys més jove. Entre les generacions més grans, en canvi, la diferència d'edats entre els membres de la parella tendeix a augmentar.

El nivell educatiu. El nivell educatiu és també un factor important a l'hora de triar la parella. Segons les dades del Panel, el 70% de les parelles tenen nivells d'estudis molt similars. En el 46% dels casos tenen exactament el mateix nivell d'estudis, i en el 24% el nivell d'estudis és molt semblant. Dins de les parelles amb el mateix nivell d'estudis, la majoria són persones amb estudis primaris, o amb estudis universitaris. El percentatge de parelles en què l'home té més estudis que la dona és bastant semblant, tot i que lleugerament superior, al percentatge de parelles en què són les dones les qui tenen un nivell d'estudis més alt que la seva parella.

L'origen geogràfic. El lloc de naixement condiona clarament la selecció de la parella. El 77% de les parelles catalanes han nascut en un mateix lloc i només en un 23% de les parelles l'origen

geogràfic és diferent. En la majoria dels casos (61%) els dos membres de la parella són nascuts a Catalunya, en un 14% han nascut en una altra comunitat autònoma i un 2,5% dels casos han nascut fora d'Espanya. Entre les parelles amb diferents orígens són molt més habituals les formades per un català i una persona nascuda en una altra comunitat que no pas entre un català o espanyol i un estranger.

Formació de parelles en funció de l'origen geogràfic (2001-2005)

Font: Elaboració pròpia a partir de MIRET, P. [2008] amb dades PaD. Fundació Jaume Bofill.

Parella

- Els éssers humans són éssers socials. No viuen sols sinó que s'uneixen en clans, relacionats per diferents lligams.
- Un d'aquests lligams és l'aparellament, relacionat amb la sexualitat i, des de cert moment històric, relacionat també amb la reproducció. Però no sempre ha estat així. En un inici, no existia la figura del pare, només existien les mares, ja que biològicament ser mare és evident a través de l'embaràs i del part. La dona sabia que portava criatures al món, l'home no, ja que la seva vinculació, d'entrada, no és visible. Aquesta ignorància va durar mil·lennis i encara hi ha societats que s'estructuren sense presència paterna.
- El descobriment del pare com a progenitor va consolidar la parella sexual, que va passar a ser també parella parental per a tota la vida. Biològicament, sempre s'és pare i mare dels fills.
- La parella sexual adquireix un nou significat, amb una finalitat social assignada: la reproducció. L'assumpció del rol patern, basat en la consanguinitat, implicarà una nova relació social: la filiació pare-fills: protecció, educació i transmissió cultural.

Sexualitat i fecunditat

- La sexualitat humana comprèn un conjunt de comportaments i processos amb aspectes psicològics, socials o culturals entrelaçats. La sexualitat és present en totes les etapes de la vida, des de la fetal fins a la vellesa.
- Primer, per ignorància, sexualitat i fecunditat eren dues realitats diferents i aïllades. Després, amb la invenció del matrimoni, es van voler unificar i en l'actualitat amb els avenços contraceptius i tecnològics, i els canvis en la manera de viure, s'han tornat a desvincular, generant un gran debat social.

Matrimoni

- El matrimoni és una relació entre dues (monogàmia) o més persones (poligàmia) amb un reconeixement social, cultural o jurídic. Les societats d'origen patriarcal com la nostra, basades en l'autoritat del pare, van donar resposta al conflicte creat per la manca de certesa sobre l'autenticitat de la relació pare-fill, a través d'una invenció social: el matrimoni.
- El matrimoni pot ser civil o religiós i, depenent de la religió o de l'ordenament jurídic, els drets, deures i requisits dels qui es volen casar són diferents.
- El matrimoni es considera un concepte important perquè contribueix a definir l'estructura de la societat, en crear un llaç de parentiu entre persones (generalment) no properes en línia de sang.
- Actualment existeixen alternatives a la institució matrimonial, com ara les **parelles de fet** o les **unions civils**.
- Avui, el matrimoni homosexual, o entre persones del mateix sexe, és totalment legal a catorze estats al món.

Amor

- L'amor és un sentiment de gran afecte cap a altres persones, objectes o éssers. L'amor de parella és el que més important ha estat històricament, on es barreja l'estimació, el sexe i altres sentiments.
- Des de la biologia s'interpreta que l'amor humà ha evolucionat a partir del ritual d'aparellament dels mamífers: desplegament d'energia, persecució obsessiva i protecció possessiva de la parella i agressivitat cap als potencials rivals.
- Però si bé l'amor està fundat en capacitats i necessitats biològiques, com el plaer sexual i l'instint de reproducció, també té una història cultural. A vegades s'atribueix la seva invenció a alguna tradició particular com ara els trobadors o el moviment romàntic, però hi ha vestigis arqueològics que confirmen l'existència d'afecte anteriorment.
- Des del punt de vista cultural, l'amor sexual s'ha manifestat històricament cap a les persones del sexe oposat i cap a les del mateix sexe.
- Amb el pas del temps s'ha produït una idealització del sentiment amorós. Aquest paper cada vegada més gran de l'amor indica un canvi social cap a la satisfacció emocional.

Família

- Sociològicament, una família és un conjunt de persones unides per llaços de parentiu. Aquest llaços són principalment de tres tipus: de matrimoni, de filiació entre pares i fills, i de relació entre germans.
- No existeixen unes característiques fixes per definir què és una família, ja que aquestes varien en funció de la cultura i de l'època, però arreu una de les principals funcions de la família és la producció i la reproducció de persones.
- Al voltant del segle X, la família era pràcticament una realitat inexistent. Allò que va fer créixer la solidaritat del llinatge i la propietat indivisa del patrimoni en el cas de les parenteles més adinerades va ser la dissolució dels poders polítics del moment i la necessitat de protecció. La família comprenia, entre els membres que vivien junts, diverses persones i fins i tot diverses parelles vivint d'un patrimoni que no s'havia volgut dividir: fills sense béns propis, cosins solters o nebots. La família era entesa com una societat que assegurava la supervivència dels seus membres i no necessàriament, com passa en l'actualitat, com un espai d'afecte.
- En altres cultures com ara l'oriental, la família encara avui és un clan extens amb vincles i avantpassats comuns.

Parentiu

- El parentiu és la relació que s'estableix entre els diferents membres d'una família. A través del parentiu s'estableix qui és la mare, el pare, el fill, la filla, etc.
- El parentiu abans només era sanguini, mentre que ara s'admeten altres procediments com l'adopció.

D8

VÍDEO

FORMACIÓ DE PARELLA

L'amor és cec?

D8_02

GLOSSARI SOBRE FORMACIÓ DE PARELLA

- A més a més, el parentiu va molt lligat als costums de cada zona, de manera que una relació concreta es considera de parentiu en uns indrets però no té per què ser-ho en uns altres, sobretot pel que fa a l'anomenada família política o la família de la parella.

(Veure també els glossaris dels vídeos: Joventut i Emancipació i Models de convivència.)

1. Descripció del vídeo

En el vídeo veiem un parell de nois joves parlant sobre les seves respectives parelles.

Per la seva manera de vestir i pentinar, podem intuir una certa diferència entre els dos nois. Un amb ulleres i camisa de ratlles i l'altre amb samarreta i pul·lòver arremangat, i amb barba de dos dies.

La conversa gira entorn de les seves nòvies i les seves perspectives de futur. El noi amb ulleres explica al seu amic que s'ha enamorat d'una noia fantàstica i encantadora, a la qual va conèixer en una reunió de treball a Munich. Per la seva banda, el seu amic es mostra molt content perquè té previst casar-se d'aquí a un any amb la Paquita, amb qui surt des de fa més de 10 anys i que coneix del mercat, on tots dos treballen.

2. Claus per a la interpretació

Les històries de l'enamorament de tots dos joves són altament previsibles. El noi més ben vestit explica que "vàrem estudiar junts i ens vàrem trobar en una reunió de feina, a Munich". Es tracta, per tant, d'una noia amb el seu mateix nivell d'estudis i una feina similar a la seva. Pel que fa al seu amic, ell treballa al mercat i la seva nòvia també.

En aquest cas, l'entorn laboral ha marcat clarament l'elecció dels dos nois, i aquest fet és important, perquè ells i les seves nòvies comparteixen estils de vida molt similars. El noi que treballa al mercat es llevarà a la mateixa hora que la seva xicota, mentre que el seu amic haurà de viatjar i la seva nòvia també.

Crida l'atenció la frase del noi de les ulleres, quan diu "i no t'ho creuràs, però els seus pares i els meus ja es coneixen". Aquestes "coincidències", que ens poden semblar fruit de l'atzar, no ho són tant i ens demostren com l'entorn en què vivim no és pas tan gran com ens sembla, i les persones amb les quals ens relacionem tendeixen a compartir els mateixos espais i vivències que nosaltres.

3. Desenvolupament de l'activitat: La conversa

Al **Quadern de l'alumne** hi ha un document (01) per treballar la conversa amb el grup. Es tracta d'un qüestionari sobre com són i què diuen els protagonistes de la conversa, que es pot omplir de manera individual o en petits grups i després pot servir com a preguntes base per al debat conjunt.

És possible que sigui necessari visualitzar la conversa més d'una vegada per tal que els alumnes puguin recollir tota la informació. Per facilitar el buidat, també es pot repartir la feina entre els

alumnes, de manera que una part de la classe s'ocupi de recollir el que diu un personatge i l'altra part de la classe, de l'altre personatge. I, si el formador ho considera necessari, abans del visionat pot facilitar eines o pistes als alumnes perquè es fixin en determinats aspectes del vídeo.

A continuació trobareu les preguntes dels qüestionaris i les respostes suggerides a l'exercici:

Pregunta	Interpretació suggerida
De què treballen cada un dels nois?	Un té una feina d'oficina que implica viatjar i fer reunions. L'altre noi treballa al mercat.
On han conegut les seves nòvies?	El noi vestit més formal va conèixer la seva nòvia quan estudiava (probablement a la universitat) i va tornar a coincidir amb ella més tard, en una reunió de feina a Munich. El noi del pul·lòver blau va conèixer la seva nòvia al mercat, i surt amb ella des de fa 10 anys.
Creus que és totalment casual que els pares del noi d'ulleres coneguin els pares de la seva nòvia?	No. El fet d'haver estudiat junts fa que sigui molt probable que pertanyin a una classe social molt similar, i això fa que es produeixin coincidències (en el lloc d'estiueig, en el tipus d'activitats d'oci que realitzen, etc.) i, per tant, no és estrany que les seves famílies es coneguin.
Creus que el noi d'ulleres faria bona parella amb la Paquita del mercat?	No es pot saber. És possible que s'enamoressin, però si decidissin anar a viure junts haurien de superar molts obstacles: el noi d'ulleres hauria de viatjar molt i la Paquita s'hauria de despertar molt d'hora al matí, la qual cosa complicaria la relació. A més, el tipus d'inquietuds i problemes de l'un i de l'altre serien molt diferents i els resultaria difícil compartir-los. I és molt probable que els agradessin coses diferents i que els amics d'ell i d'ella fossin també molt diferents.
I al seu amic, com creus que li aniria amb la noia de Munich?	També és possible que s'enamoressin, però probablement seria una relació complicada. El fet que la noia tingués un estatus social més alt que el noi podria, en un moment donat, ser un obstacle en la seva relació. Si volguessin tenir fills, podrien tenir problemes per trobar un equilibri a l'hora de compaginar la seva feina amb la família. I, com en el cas anterior, és molt probable que les seves inquietuds, aficions, interessos i amistats siguin molt diferents.

1. Descripció del vídeo

Durant el vídeo es recullen les opinions de la gent del carrer mitjançant entrevistes i, després, s'ofereix una breu explicació del que diuen les dades. A continuació trobareu un resum del que diuen les diferents persones entrevistades i del que diuen les dades en relació amb les diferents qüestions que es treballen en el vídeo.

Com escollim la nostra parella?

El que diu la gent

Esteve. 66 anys. Casat. Sí que crec que a primera vista pots tenir *feeling* amb algú.

Carlota. 44 anys. Amb parella. Crec en la intuïció, però després s'ha de veure amb el temps.

Robert. 66 anys. Casat. La parella és més cosa de la dona. Busca més la dona que l'home.

Maria. 28 anys. Soltera. Es importante que comparta los mismos valores hacia la vida, tener el mismo punto de vista, querer lo mismo.

Ferran. 45 anys. Casat. Els caràcters afins poden acabar en parella... O no, és que l'amor és cec, diuen.

Encarna. 74 anys. Vídua. No hi ha amor. Hi ha conveniència.

El que diuen les dades

A partir dels 30 anys viure en parella és la forma de convivència més habitual entre els catalans.

La tendència majoritària és aparellar-se amb persones d'igual perfil social, és a dir, amb la mateixa edat, nivell d'estudis i lloc de naixement.

És l'atzar el que fa que dues persones es trobin, o intervenen altres factors?

El que diu la gent

Rosa. 70 anys. Divorciada. Perquè l'amor perduri és important que tinguin una mateixa cultura.

Israel. 32 anys. Casat. La societat no veu bé un distanciament d'edat molt gran.

Ferran. 45 anys. Casat. No vull dir que una persona que està estudiant per advocat no es pugui ajuntar amb una que treballi en una cadena de producció però... tinc els meus dubtes.

Miquel. 70 anys. Casat. L'aigua amb l'oli no es barregen.

Eduard. 18 anys. Solter. Un noi independentista i de Puigcerdà no sortirà amb una

noia que es digui Jenifer i sigui de Castelldefels.

Elisa. 41 anys. Amb parella. És més complicat si la situació social dels dos membres de la parella és diferent.

El que diuen les dades

El 77% de les parelles comparteixen l'origen geogràfic.

El 70% tenen el mateix nivell d'estudis.

Els són entre 1 i 3 anys més grans que elles.

Sembla que hi hagi poca aleatorietat en la tria de la parella. Solen ser persones amb edat, procedència i estudis similars.

2. Claus per a la interpretació

En aquest àmbit trobem una coincidència força elevada entre el que diuen les persones del carrer i el que mostren les dades.

Alguns entrevistats opinen que la intuïció o el *feeling* personal juguen un paper en l'elecció de parella, com és el cas de l'Esteve o de la Carlota, o fan seva la dita que "l'amor és cec", com ara el Ferran. Tot i això, també pensen que l'afinitat de caràcters o el tenir els mateixos valors són elements fonamentals a l'hora de construir una parella.

Les dades mostren que factors com l'edat, el nivell d'estudis i l'origen geogràfic tenen un pes molt important en la tria de parella, i que, en general, tendim a aparellar-nos amb persones semblants a nosaltres. Aquesta visió és compartida per la majoria dels entrevistats i entrevistades, que comenten la importància del factor edat (Israel), nivell d'estudis (Ferran) o cultura (Rosa).

És interessant l'opinió de l'Eduard, que comenta que un noi de Puigcerdà que sigui independentista difícilment s'enamorarà d'una noia de Castelldefels que es digui Jenifer, en clara referència a una cançó del grup Els Catarres titulada *Jenifer* que parla, precisament, d'això. Per això es planteja com a possible activitat complementària a la visualització del vídeo l'audició de la cançó i la realització d'un exercici relacionat amb ella (p.ex. llegir i comentar la lletra de la cançó o fins i tot compondre en grups una cançó amb una temàtica similar). Al final d'aquest quadern, en l'apartat **Altres recursos per al docent** (D8-10) s'adjunta un link a aquesta cançó i a la seva lletra.

Algunes consideracions generals a tenir en compte:

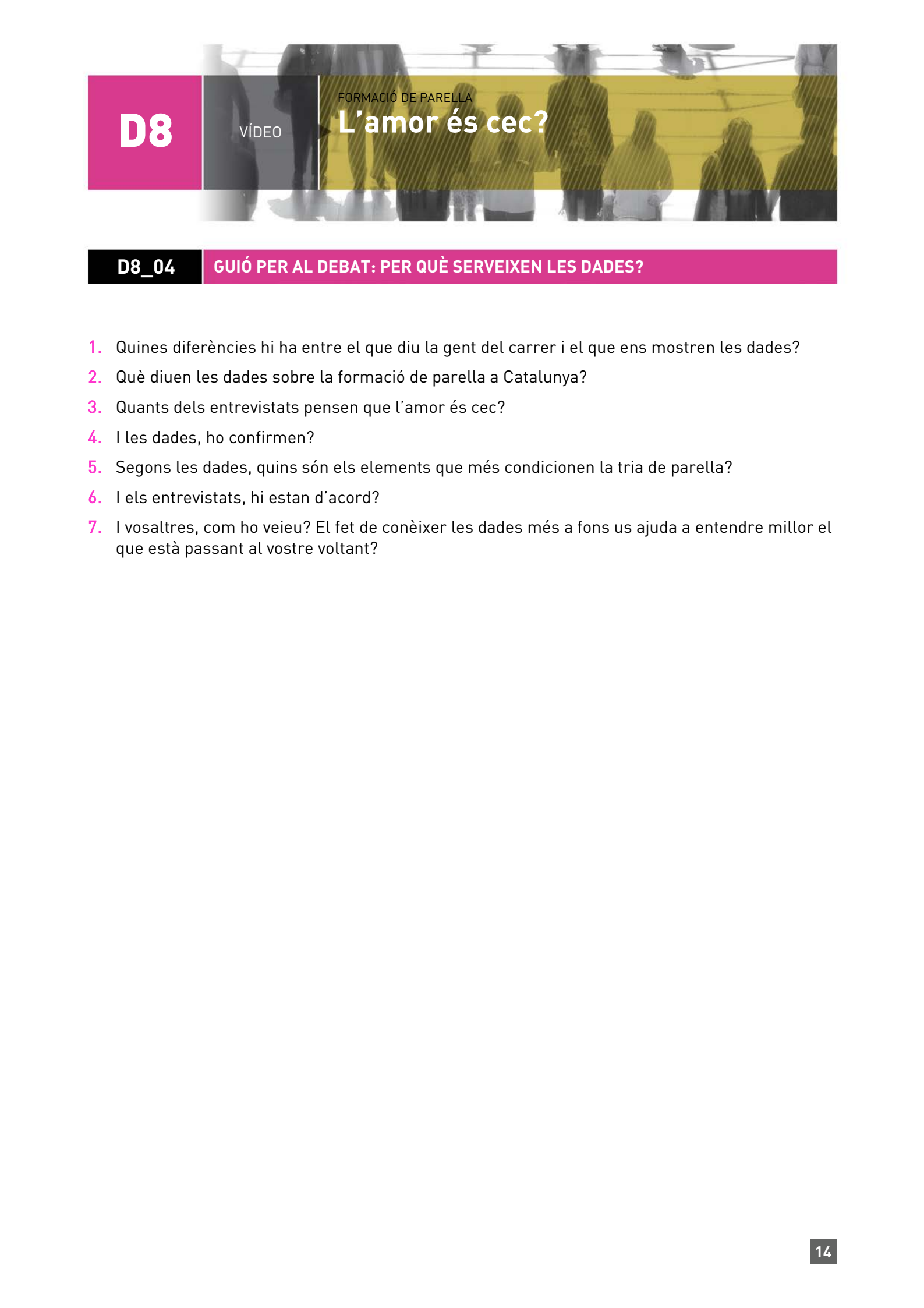
- L'opinió de la gent del carrer pot estar condicionada per molts elements, com la seva pròpia experiència, els seus prejudicis i la seva ideologia. L'edat, el sexe, l'origen geogràfic o la classe social solen tenir un paper molt important en la visió que té cada persona sobre la societat.
- Les dades ens aporten una visió més imparcial sobre la realitat social que intentem conèixer. Les dades s'han de recollir seguint un procés definit prèviament, que anomenem mètode científic, i que és propi de les ciències naturals però també de les ciències socials, que s'ocupen justament de l'estudi de la realitat social. El procés de recollida i anàlisi d'aquestes dades és lent i costós, per això sovint ens trobem que quan tenim disponibles les dades sobre una realitat social, ha passat tant de temps que aquesta ja ha canviat i no podem comparar les dades amb les opinions de les persones. Per això, és important invertir per disposar de bones fonts de dades que ens ajudin a conèixer d'una manera més objectiva la nostra realitat social.
- Les dades ens són útils perquè ens serveixen per veure què succeeix, o quines són les tendències generals. Aquesta informació ens pot ser útil per prendre decisions. Òbviament, no ho hem de prendre com una predicció, sinó com una orientació general. El que reflecteixen les dades són tendències. Després, cada cas és cada cas.

3. Desenvolupament de l'activitat: Analitzem les dades

Al **Quadern de l'alumne** hi ha dos documents (02 i 03) per treballar a l'aula el contrast entre dades i opinions. Es tracta de dues fitxes, una per recollir de manera individual o en petits grups què diuen les dades del vídeo, i l'altra, què diu la gent. El contrast entre aquestes dues fonts de coneixement de la realitat es pot fer en grups petits i posteriorment plantejar un debat conjunt.

És possible que sigui necessari visualitzar el vídeo més d'una vegada per tal que els alumnes puguin recollir tota la informació. En aquest cas, es recomana realitzar un visionat inicial de tot el vídeo i després un segon visionat per recollir la informació que dóna el vídeo. Per facilitar el buidat es pot repartir la feina entre els alumnes assignant a cada alumne o grup d'alumnes una part de la feina (p.ex. un grup d'alumnes es distribueix la recollida del que diuen les diferents persones entrevistades i cada alumne s'ocupa del buidat d'un entrevistat, un altre grup d'alumnes recull les dades estadístiques, un altre grup es fixa en els missatges de text i un últim grup s'encarrega del buidat final de les conclusions i propostes).

A continuació trobareu una sèrie de preguntes per ajudar a conduir el debat posterior sobre els continguts presentats en el vídeo:

D8

VÍDEO

FORMACIÓ DE PARELLA

L'amor és cec?

D8_04

GUIÓ PER AL DEBAT: PER QUÈ SERVEIXEN LES DADES?

1. Quines diferències hi ha entre el que diu la gent del carrer i el que ens mostren les dades?
2. Què diuen les dades sobre la formació de parella a Catalunya?
3. Quants dels entrevistats pensen que l'amor és cec?
4. I les dades, ho confirmen?
5. Segons les dades, quins són els elements que més condicionen la tria de parella?
6. I els entrevistats, hi estan d'acord?
7. I vosaltres, com ho veieu? El fet de conèixer les dades més a fons us ajuda a entendre millor el que està passant al vostre voltant?

1. Desenvolupament de l'activitat: Debat i reflexió personal

Després de treballar amb el grup els conceptes clau, haver visionat el vídeo i haver realitzat algunes de les activitats senzilles prèvies, pot ser interessant introduir un debat en primera persona, que permeti a l'alumne fer una reflexió personal sobre la seva realitat més propera.

En cas que el grup tingui un major grau de maduresa es pot passar directament a fer aquest debat després d'haver visionat i comentat el vídeo.

2. Preguntes per al debat

1. Els vostres pares, són iguals o diferents pel que fa a les tres variables que s'analitzen en el vídeo? (edat, nivell d'estudis i procedència).
2. I les persones més properes a vosaltres? (tiets, avis, veïns, amics...). Quanta gent coneixeu que tingui un perfil social similar i quants que tinguin un perfil molt diferent?
3. La vostra experiència personal, confirma el que diuen les dades o és diferent?
4. I per a vosaltres, quina és la parella ideal? Algú molt semblant o molt diferent?

1. Desenvolupament de l'activitat: Propostes d'actuació

Després d'haver reflexionat sobre els continguts del vídeo i sobre les experiències i coneixements de l'alumnat, el pas següent és prendre consciència de les implicacions d'aquesta realitat social i posicionar-se amb propostes d'accions per canviar l'entorn més proper. Com a proposta final d'activitats base a partir del vídeo, se suggereix un debat sobre quin hauria de ser el model de societat ideal i què podríem fer per aproximar-nos-hi.

Es proposa fer aquesta activitat si el docent considera que el grup té suficient maduresa.

2. Preguntes per al debat

Les dades mostren una clara tendència a aparellar-nos amb persones similars a nosaltres per edat, origen o nivell d'estudis. Però tot i això existeixen excepcions, i hi ha parelles formades per persones molt diferents que funcionen molt bé. Tot i això, els estereotips i els prejudicis fan que determinades unions siguin mal vistes.

1. Per exemple, en la nostra societat les parelles amb molta diferència d'edat estan mal vistes. I encara més quan la més gran és la dona. Creieu que hi ha motius per aquest prejudici? Què li diríeu a un amic o amiga que s'ha enamorat d'algú 15 o 20 anys més gran? I si tot i els arguments de sentit comú que els poguéssiu donar, s'estimen, què faríeu?
2. O, per exemple, hi ha pares que no accepten que els seus fills o filles es casin amb persones d'altres procedències o religions (p.ex. jueus, negres o musulmans). Per què penseu que passa, això? Com creieu que s'hauria d'actuar en una situació així?
3. Què en penseu d'aquests prejudicis? Com creieu que s'hi pot lluitar en contra?

Una cosa és que tendim a aparellar-nos amb persones similars a nosaltres, per cultura, educació o edat. Però una altra molt diferent és que ens obliguin a fer-ho. Pensem, per exemple, en els països en què encara són habituals els matrimonis de conveniència.

1. Creieu que hauríem d'intervenir més per evitar aquest tipus de situacions i ajudar a defensar els drets de les dones i dels més febles?
2. O penseu que és una qüestió cultural, i que no tenim cap dret a imposar a altres cultures la nostra manera de veure les coses?

INTRODUINT CONCEPTES ESTADÍSTICS BÀSICS

1. Característiques de l'activitat

Tipus d'activitat	Competències treballades	Àrees de coneixement involucrades
	• Tractament de la informació • Competència digital • Competència matemàtica	• Ciències socials, geografia i història • Educació per a la ciutadania i els drets humans • Matemàtiques • Tecnologies • Tutoria

2. Objectius

1. Aprendre conceptes estadístics bàsics.
2. Reflexionar sobre les diferències d'edat en la formació de parella.

3. Descripció

1. El formador demana a cada alumne que digui l'edat del seu pare i de la seva mare.
2. Tota la classe apunta les dades en un paper.
3. El formador introdueix conceptes estadístics bàsics (mitjana aritmètica, mediana, moda, desviació típica...) explicant en què consisteix cada concepte, com es calcula i per què serveix.
4. Els alumnes calculen la diferència entre les edats de cada parella i amb les xifres resultants, realitzen les operacions estadístiques bàsiques prèviament explicades pel formador.
5. Utilitzant programari informàtic, realitzen gràfics que ajudin a visualitzar els resultats obtinguts (gràfics de barres, dispersió...).
6. En finalitzar l'activitat es reflexiona sobre els resultats obtinguts i es compara amb les dades proporcionades pel PaD.

4. Materials de suport

Veure "Buxaweb. Conceptes de sociologia. Glossari dels principals conceptes teòrics de la sociologia". Referència a **Altres recursos per al docent**.

NOTÍCIES I IMATGES SOBRE LA FORMACIÓ DE PARELLA

1. Característiques de l'activitat

Tipus d'activitat	Competències treballades	Àrees de coneixement involucrades
	• Competència comunicativa lingüística • Competència social i ciutadana	• Ciències socials, geografia i història • Educació per a la ciutadania i els drets humans • Tutoria

2. Objectius

- Aprendre a interpretar el que diu la premsa sobre una determinada temàtica.
- Distingir entre diferents tipus d'articles (notícies, articles d'opinió).
- Comparar notícies amb diferents posicionaments sobre una mateixa temàtica.
- Aprendre a interpretar una imatge i escriure un text a partir de les idees que aquesta imatge suggereixi.

3. Descripció

Lectura individual o grupal de notícies i/o visionat d'imatges relacionades amb la formació de parella. A partir d'aquesta lectura, es generarà un debat sobre:

- El contingut dels articles i les imatges pròpiament (es pot seleccionar un dels articles proposats, més d'un article o afegir altres articles d'actualitat relacionats amb la matèria).
- Els diferents plantejaments de les imatges i dels textos en funció del tipus d'article (notícia o opinió) i de la ideologia del diari que ho publica.

4. Materials de suport

Veure els articles proposats al **Quadern de l'alumne** i les referències a la taula amb **Altres recursos per al docent**, al final d'aquest quadern.

A8_04 Imatges per pensar

A8_05 Diu la premsa...

CINEFÒRUM

1. Característiques de l'activitat

Tipus d'activitat	Competències treballades	Àrees de coneixement involucrades
	• Competència comunicativa lingüística • Competència audiovisual • Competència cultural • Competència social i ciutadana	• Ciències socials, geografia i història • Educació per a la ciutadania i els drets humans • Educació visual i plàstica • Tutoria

2. Objectius

1. Reflexionar sobre els prejudicis relacionats amb les diferències d'edat, classe social i origen en la formació de parelles.

3. Descripció

1. Visionar diferents pel·lícules (totalment o fragments escollits) que tractin sobre parelles amb diferències d'edat, nivell social o origen.
2. Un cop realitzat el visionat, fer reflexionar els alumnes (obrint un debat o plantejant la realització d'un treball per escrit) entorn dels prejudicis socials i les dificultats de convivència entre les parelles.

4. Materials de suport

Veieu la proposta de pel·lícules recollida a **Altres recursos per al docent**.

Publicacions del PaD

Descripció	Ubicació
Trajectòries i canvi social a Catalunya Publicació divulgativa elaborada pel Panel de Desigualtats Socials a Catalunya amb la qual s'aporten dades concretes sobre la nostra societat. Aquesta publicació inclou 10 debats en els quals s'ofereix resposta a 10 preguntes d'interès social i que es complementen amb els 10 vídeos elaborats per celebrar el 10è aniversari del PaD.	http://www.obdesigualtats.cat/img/10anys/10%20anys%20PaD/index.html
Convivència en parella i formació d'unions a Catalunya Resum de l'estudi sobre "Homogàmia, endogàmia i formació de la parella a Catalunya, 2001-2005", en el qual s'analitzen les similituds i diferències entre els components de la parella pel que fa a l'edat, al nivell d'estudis o a les tasques professionals.	http://www.obdesigualtats.cat/ntra/ob/documents/12_conviven cia_parella.pdf
Algunes consideracions sobre aspectes de la vida familiar a Catalunya Resum d'un informe realitzat amb dades del PaD de l'any 2001, que posa en relleu alguns aspectes fonamentals de la majoria de llars catalanes: si tenen fills, l'esforç per l'habitatge i les limitacions econòmiques.	http://www.obdesigualtats.cat/ntra/ob/documents/1_considera cions_sobre_aspectes_vida_fam iliar_a_catalunya.pdf
Prensa	
Descripció	Ubicació
Confirmado: "El amor es ciego" Article sobre les darreres investigacions sobre el funcionament del cervell, que confirmen que les persones que estan enamorades perden la capacitat de criticar les seves parelles.	http://sociedad.elpais.com/sociedad/2008/03/24/actualidad/1206313201_850215.html
¿Dónde está regulada la edad para enamorarse? Història d'un home de la ciutat de Granada, de 68 anys, que s'enamora d'una noia marroquí de 23 i s'ha d'enfrontar a les sospites dels jutges per tal de poder obtenir el permís per contraure matrimoni.	http://elpais.com/diario/2008/08/25/sociedad/1219615204_850215.html
Boda forzosa, mejor prohibida Article de denúncia de les pràctiques de matrimonis per	http://elpais.com/diario/2011/03/29/sociedad/1301349601_850215.html

D8

VÍDEO

FORMACIÓ DE PARELLA

L'amor és cec?**D8_10****ALTRES RECURSOS PER AL DOCENT**

Descripció	Ubicació
conveniència que tenen lloc en diferents països africans.	html
La tradición de los matrimonios concertados sigue plenamente vigente en la India Article sobre la tradició dels matrimonis concertats, vistos des de la perspectiva dels seus protagonistes.	http://www.emol.com/tendencias/ymujer/Noticias/2012/02/11/22307/La-tradicion-de-los-matrimonios-concertados-sigue-plenamente-vigente-en-la-India.aspx
Materials didàctics	
Descripció	Ubicació
Buxaweb. Conceptes de sociologia. Glossari dels principals conceptes teòrics de la sociologia.	www.buxaweb.com/historia/sociologia/sociologia.htm#M%C3%A8todes%20i%20t%C3%A8cniques%20de%20la%20sociologia
Música	
Descripció	Ubicació
Jenifer Cançó d'Els Catarres sobre un noi independista i de Puigcerdà que s'enamora d'una noia de Castelldefels que es diu Jenifer.	https://www.youtube.com/watch?v=FhJR6001X8Y http://www.totlletres.com/37-lletra-Jenifer
Pel·lícules	
Descripció	Ubicació
<i>Una familia con clase</i> Història d'amor entre un jove anglès de bona família i una americana sexy i superficial.	http://www.filmaffinity.com/es/film320915.html
<i>A women of no importance</i> Adaptació al cinema de la comèdia d'Oscar Wilde sobre una jove americana que passa un cap de setmana amb una família de l'alta societat a la campanya anglesa i s'enamora d'un jove que està a punt de començar a treballar com a secretari de lord Illingworth.	http://www.filmaffinity.com/es/film477335.html

D8

VÍDEO

FORMACIÓ DE PARELLA

L'amor és cec?

D8_10

ALTRES RECURSOS PER AL DOCENT

Descripció	Ubicació
<i>Adivina quién viene a cenar esta noche</i> Història d'amor entre una noia blanca de classe mitjana americana i un jove de color.	http://www.filmaffinity.com/es/film420852.html
<i>El graduado</i> Història de l'enamorament d'un noi jove de la mare del seu amic.	http://www.filmaffinity.com/es/film359061.html

A8

VÍDEO

FORMACIÓ DE PARELLA

L'amor és cec?**QUADERN DE L'ALUMNE**

Aquest quadern és una eina per facilitar al docent el treball sobre les temàtiques que tracta el vídeo amb materials per a l'alumne.

Inclou tres fitxes per fer activitats senzilles que ajudin a entendre i interpretar el que es diu al vídeo (01 – 03).

A la part final del quadern (04-05) trobareu imatges, que juntament amb els articles de premsa referenciats al **Quadern del docent** i altres recursos, serviran per treballar diferents aspectes del vídeo, tot aprofundint en altres competències o àrees de coneixement.

A8_01 Qüestionari: La conversa

A8_02 Full de treball: Què diuen les dades?

A8_03 Full de treball: Què diu la gent del carrer?

A8_04 Imatges per pensar

A8_05 Diu la premsa...

A8

VÍDEO

FORMACIÓ DE PARELLA

L'amor és cec?

A8_01

QÜESTIONARI: LA CONVERSA

El vídeo comença amb una conversa entre un parell de nois joves que parlen sobre les seves respectives parelles. Observa atentament la conversa i fixa't en com són i què diuen els personatges del vídeo en relació amb els següents aspectes:

1. De què treballen cada un dels nois?

2. On han conegut les seves nòvies?

A8

VÍDEO

FORMACIÓ DE PARELLA

L'amor és cec?

A8_01

QÜESTIONARI: LA CONVERSA

3. Creus que és totalment casual que els pares del noi d'ulleres coneguin els pares de la seva nòvia?

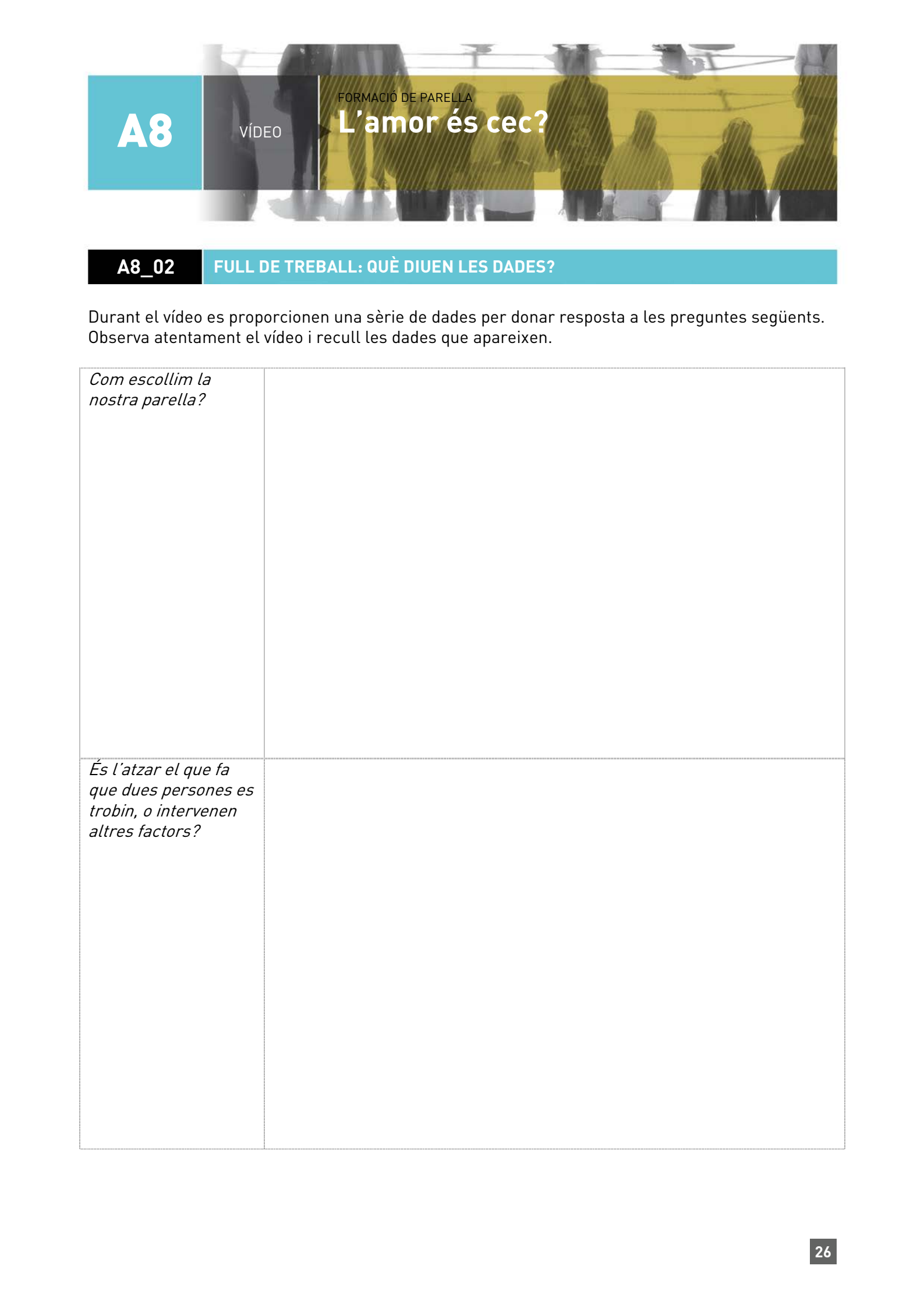

4. Creus que el noi d'ulleres faria bona parella amb la Paquita del mercat?

5. I al seu amic, com creus que li aniria amb la noia de Munich?

A8

VÍDEO

FORMACIÓ DE PARELLA

L'amor és cec?

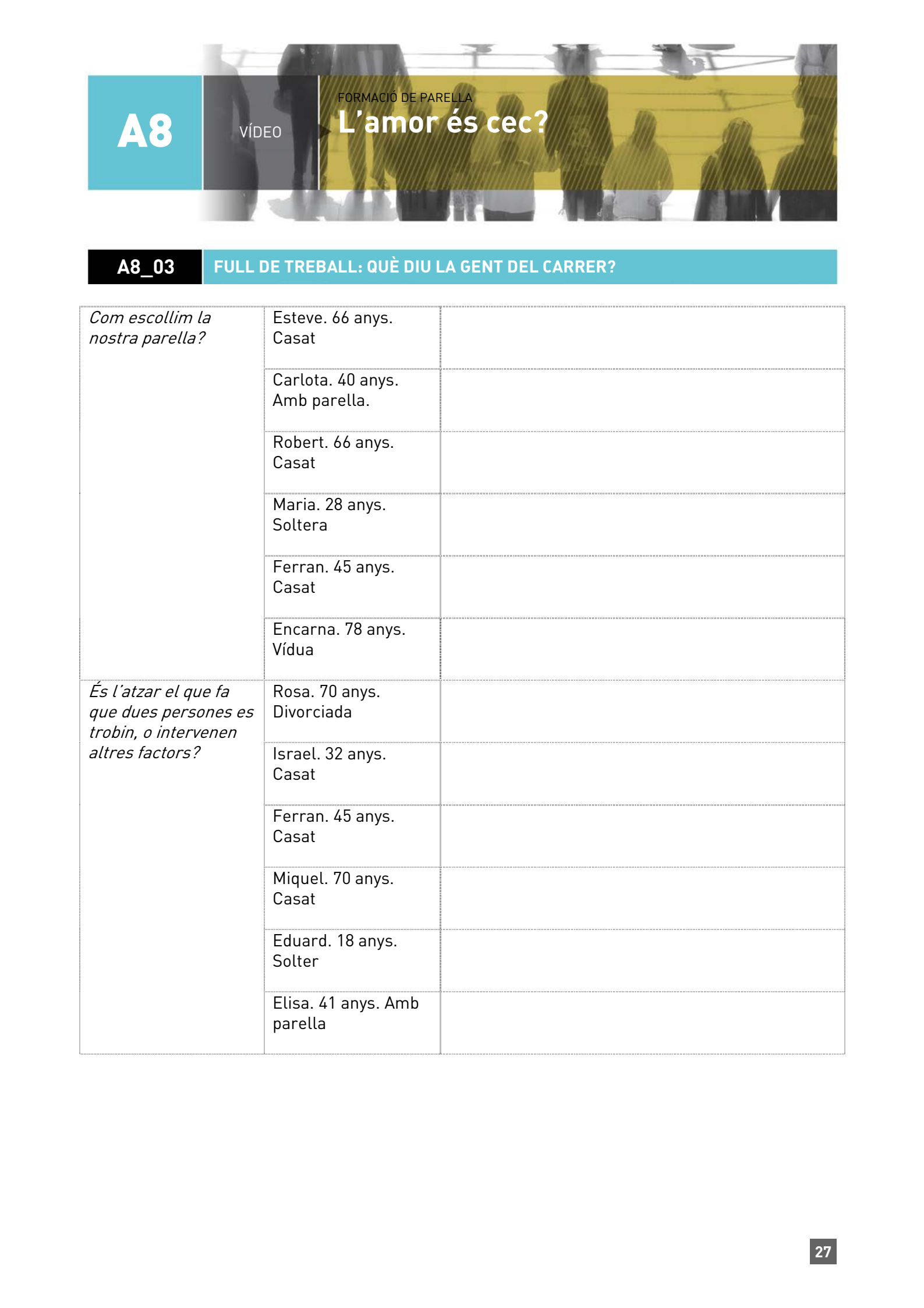
A8_02

FULL DE TREBALL: QUÈ DIUEN LES DADES?

Durant el vídeo es proporcionen una sèrie de dades per donar resposta a les preguntes següents. Observa atentament el vídeo i recull les dades que apareixen.

Com escollim la nostra parella?

És l'atzar el que fa que dues persones es trobin, o intervenen altres factors?

A8

VÍDEO

FORMACIÓ DE PARELLA

L'amor és cec?**A8_03****FULL DE TREBALL: QUÈ DIU LA GENT DEL CARRER?**

<i>Com escollim la nostra parella?</i>	Esteve. 66 anys. Casat	
	Carlota. 40 anys. Amb parella.	
	Robert. 66 anys. Casat	
	Maria. 28 anys. Soltera	
	Ferran. 45 anys. Casat	
	Encarna. 78 anys. Vídua	
<i>És l'atzar el que fa que dues persones es trobin, o intervien altres factors?</i>	Rosa. 70 anys. Divorciada	
	Israel. 32 anys. Casat	
	Ferran. 45 anys. Casat	
	Miquel. 70 anys. Casat	
	Eduard. 18 anys. Solter	
	Elisa. 41 anys. Amb parella	

A8

VÍDEO

FORMACIÓ DE PARELLA

L'amor és cec?

A8_04

IMATGES PER PENSAR...

el amor es ciego

aunque lleves gafas...

EL AMOR ES CIEGO
Y LA LOCURA LO ACOMPAÑA

EL PAÍS

SOCIEDAD

REPORTAJE:

Confirmado: "El amor es ciego"

Un estudio sostiene que las personas que están enamoradas pierden la capacidad de criticar a sus parejas

EFE | Barcelona | 24 MAR 2008 - 01:22 CET

Las últimas investigaciones sobre el funcionamiento del cerebro sostienen que las personas que están realmente enamoradas pierden la capacidad de criticar a sus parejas, es decir, se vuelven incapaces de ver sus defectos, lo que viene a confirmar aquel popular refrán que asegura que "el amor es ciego".

Al menos esto es lo que sucede en los casos de amor romántico o maternal, en los que se ha detectado que, ante determinados sentimientos, se activan las mismas regiones del cerebro, según ha explicado la neurobióloga Mara Dierssen, investigadora del Centro de Regulación Genómica de Barcelona. Lo más curioso del caso, sin embargo, es que, paralelamente a esta estimulación que se produce en las mismas regiones cerebrales, en ambos tipos de amor se "desactiva" la zona del cerebro encargada del juicio social y de la evaluación de las personas.

"¿Dónde está regulada la edad para enamorarse?"

Un granadino de 68 años lucha para que los jueces permitan su matrimonio con una marroquí de 23

VALME CORTÉS | Granada | 25 AGO 2008

Archivado en: Matrimonio Inmigrantes Familia Inmigración España Migración Demografía Sociedad

Adolfo Galán conoció a la mujer que dice que ama, Eddab Nawall, en Casablanca, donde ella vive. Fue hace cerca de cuatro años. Él viajó a Marruecos por motivos de trabajo como colaborador de la Universidad Internacional de Andalucía. La primera vez que la vio fue en un establecimiento de comida rápida en el paseo Corniche. Allí comenzó una relación cuyos protagonistas quieren culminar con el matrimonio. Cuando se conocieron, Galán tenía 64 años y Nawall 19. La diferencia de edad y de nacionalidad les obliga ahora a demostrar la honestidad de sus intenciones ante los jueces. Algo que aún no han conseguido.

REPORTAJE: VIDA & ARTES | MUJERES

Boda forzosa, mejor prohibida

Los casos de menores casadas a la fuerza plantean su conversión en delito - Cataluña sigue los pasos de Reino Unido, que lo persigue desde un departamento especial

REBECA CARRANCO / JESÚS GARCÍA | 29 MAR 2011

Cuando María (nombre ficticio) pisó L'Hospitalet de Llobregat (Barcelona) se buscó la vida para decirle a una maestra suya en Italia lo que le ocurría: la habían casado a la fuerza con su primo. La cría, de 16 años, le envió un mensaje de texto desde el móvil y le indicó dónde se encontraba. La maestra contactó con los Mossos d'Esquadra, que la rescataron de lo que consideran un matrimonio forzado, que acarreó abusos sexuales y violencia. María nació en un pequeño pueblo del Atlas, en Marruecos.

María cumple con el perfil de mujer que puede ser víctima de una boda forzosa: es menor de edad, procede de una zona rural y de un país musulmán, donde este tipo de prácticas siguen vigentes en algunas áreas.

La tradición de los matrimonios concertados sigue plenamente vigente en la India

La gran mayoría de los jóvenes todavía prefiere que sea su familia la que les encuentre una pareja. Sólo unos pocos se casan realmente por amor.

NUEVA DELHI.- En un país como la India, donde impera la tradición, la familia ocupa un lugar crucial a la hora de elegir pareja a los jóvenes casaderos mediante bodas concertadas, para lo que emplea desde anuncios en la prensa hasta agencias matrimoniales.

En el caso de la familia del veinteañero Shyam Kumar se recurrió al recurso clásico de investigar en el círculo social más próximo para encontrarle una esposa y, tras cotejar a 15 chicas, vio en la prima de una de las cuñadas del joven a la mujer ideal.

Desde que recibió la noticia, Kumar parece levitar por las instalaciones del centro educativo donde trabaja como conserje, una ensoñación que se ha acentuado últimamente porque,

mañana, se encontrará por primera vez con su futura esposa.

Trajectòries i canvi social a Catalunya

L'enquesta Panel de Desigualtats Socials a Catalunya (PaD) és una enquesta longitudinal que des del 2001 permet una mirada única sobre la realitat de Catalunya. L'objectiu del PaD és contribuir a un major coneixement de la realitat social i aportar elements per millorar el disseny de les polítiques socials en pro d'una major igualtat i justícia social. El PaD és un projecte promogut per la Fundació Jaume Bofill.

www.paneldesigualtats.cat

La Fundació Jaume Bofill és una entitat privada sense ànim de lucre que vol afavorir el coneixement crític de l'entorn per contribuir a la seva transformació fins a assolir una societat més justa on les desigualtats hagin estat eradicades.

www.fbofill.cat

Materials didàctics
elaborats per Xarxa Consultors
per a la Fundació Jaume Bofill

Textos: Laia Monterde, Anna Tarrés i Clàudia Vallvé
Correcció: Sílvia Farrés
Pictogrames: Amador Garrell
Assessorament: Laia Pineda

© de l'edició: Fundació Jaume Bofill
Provença, 324
08037 Barcelona
fbofill@fbofill.cat
www.fbofill.cat

maig 2013
DL: B. 4001-2014

El PaD compta amb el suport de:

